

0-269/D.ZSRR/79

Warszawa, dn. 2 maja 1979 r.

TAJNE

egz.nr.

PILNA NOTATKA

z konsultacji w MSZ z I z-cą ministra SZ ZSRR
W. MALCEWEM /26 - 27.04/

Konsultacje odbyły się z naszej inicjatywy, przedstawionej Tow. A. Gronyca w czasie mojej wizyty w ZSRR w lutym br. Głównym ich przedmiotem była problematyka, która figuruje na porządku dziennym posiedzenia Komitetu Ministrów Spraw Zagranicznych DKP UW w Budapeszcie /14 - 15 maja br./ - sprawy rozbrojenia oraz przygotowań do spotkania w Madrycie. Omówiono również niektóre sprawy z dziedziny stosunków dwustronnych oraz ważniejsze aspekty aktualnej sytuacji na Bl. Wschodzie i południu Afryki.

Otrzymują:

egz.nr 1 Tow.Gierek " " 2 Tow.Jabłoński " " 3 Tow.Jaroszewicz " " 4 Tow.Babiuch " " 5 Tow.Jaruzelski " " 6 Tow.Kania " " 7 Tow.Kowalczyk " " 8 Tow.Oleżowski " " 9 Tow.Łukaszewicz " " 10 Tow.Frolek	egz. nr 16 Tow.Wojtaszek
---	--------------------------

Przedstawiliśmy W. Malcewowi główne tezy projektu naszego wystąpienia na posiedzeniu Komitetu Ministrów SZ.

W. Malcew podkreślił, że kierownictwo radzieckie przywiązuje dużą wagę do posiedzenia Komitetu. Traktują je jako ważny krok na drodze do realizacji programu zawartego w Moskiewskiej Deklaracji. Jego porządek dzienny uwzględnią w pełni, zgłoszone przez nas w czasie rozmów z A. Gromyko i poparte przez tow. węgierskich, propozycje dot. tematyki obrad. Ograniczając porządek dzienny posiedzenia Komitetu do dwóch problemów kierowali się dążeniem do skoncentrowania uwagi światowej opinii publicznej na tych właśnie kardynalnych sprawach międzynarodowych, a także chęcią uniknięcia zasadniczych kontrowersji z Rumunami w przypadku oficjalnego zgłoszenia innych spraw, jak np. B. Wschód, Wietnam-Chiny itp. Stoją jednak na stanowisku, że ministrowie mogą poruszać w swych wystąpieniach te i inne zagadnienie międzynarodowe.

Ustosunkowując się do przedłożonego przez nas projektu propozycji w zakresie doskonalenia funkcjonowania mechanizmu politycznego Układu Warszawskiego, Tow. W. Malcew stwierdził, że jest to b. ważna sprawa natury politycznej. Powołali również u siebie specjalną grupę ekspertów w celu wypracowania odpowiednich propozycji w tym zakresie. Są jednak zdania, że z uwagi na spodziewaną negatywną reakcję Rumunii i uzgodniony już porządek dzienny, nie należałoby wnosić tej sprawy pod obrady obecnego posiedzenia Komitetu. Proszą nas natomiast o przeprowadzenie w kuluarach posiedzenia i po posiedzeniu Komitetu konsultacji dwustronnych, zwłaszcza z Rumunami w celu wysondowania ich stanowiska.

Zakładają, że doskonalenie funkcjonowania mechanizmów politycznych UW będzie odbywać się stopniowo i raczej w formie podejmowania konkretnych praktycznych decyzji, np. w sprawie częstotliwości posiedzeń Komitetu Ministrów SZ. W związku z tym podzielają w pełni naszą opinię o potrzebie zwołania pod koniec br. jeszcze jednego posiedzenia Komitetu.

Zgadniają się z naszą generalnie pozytywną oceną oraz postulatami i uwagami do przekazanego nam przez Węgrów projektu komunikatu z posiedzenia Komitetu. Proponują, aby ze względów taktycznych zgłosić je również na poprzedzającym posiedzenie spotkaniu ekspertów.

Podkreślając priorytetowe znaczenie walki o rozbrojenie, tow. Malcew wskazał, że w projekcie komunikatu z posiedzenia Komitetu Ministrów Spraw Zagranicznych państw - stron UW powtórzone są niektóre idee jak i przedstawione nowe propozycje. Najważniejszą z nich jest propozycja zwołania w 1979 r. Konferencji na szczeblu politycznym państw europejskich, USA i Kanady dla rozpatrzenia i uzgodnienia praktycznych środków umocnienia zaufania między państwami w Europie, osłabienia konfrontacji militarnej, a następnie zmniejszenia koncentracji i redukcji sił zbrojnych i zbrojeń na kontynencie europejskim. Proponowana konferencja w żadnym wypadku nie byłaby konkurencyjna wobec rokowań wiedeńskich. Odwrotnie, konferencja na szczeblu politycznym mogłaby wywrzeć pozytywny wpływ na postępy w różnych negocjacjach rozbrojeniowych.

ZSRR przywiązuje wagę, ale nie przecenia znaczenia spotkania państw KBWE w Madrycie. W żadnym wypadku nie może ono przewyższać czy dorównywać Konferencji KBWE w Helsinkach: ani pod względem szczebla, ani treści dokumentu końcowego. Spotkanie w Madrycie ma mieć niejako podporządkowany charakter względem KBWE i ma zająć się problemami realizacji Aktu Końcowego. Tow. Malcew nie odrzucał sugestii, że w zależności od ogólnego klimatu i spodziewanych wyników spotkania można by rozważyć w odpowiednim czasie udział Ministrów Spraw Zagranicznych np. w końcowym etapie spotkania. Wyraził także zadowolenie ze zbieżności w podejściu naszych krajów do tego spotkania i z użyteczności dwustronnych konsultacji jakie ZSRR i Polska przeprowadzają z państwami zachodnimi na ten temat.

Nawiązując do krytyki niektórych aspektów polityki RFN w naszej informacji, tow. Malcew stwierdził, że stosunki ZSRR z RFN są dość dobre, ale nie zawsze stabilne. ZSRR podchodzi do RFN z ogólnych przesłanek polityki odprężenia i jej umocnienia w Europie. Nie oznacza to, że nie dostrzega negatywnych elementów na tle wzrostu nacjonalizmu, a nawet rewizjonizmu. Prasa RFN posuwa się nawet do spekulacji jakoby ZSRR gotów zgodzić się na zjednoczenie RFN i NRD za cenę neutralizacji zjednoczonych Niemiec. ZSRR kategorycznie odrzuca te spekulacje. ZSRR nigdy i w żadnych okolicznościach nie zgodzi się na rewizję wyników II wojny światowej i powojennego rozwoju, wyników, które są korzystne dla państw socjalistycznych. ZSRR nie zgodzi się na cokolwiek, co by osłabiało pozycję socjalizmu w Europie. Nie ma w tej sprawie żadnej alternatywy.

- 5 -

ZSRR stoi nadal na stanowisku, że całościowe uregulowanie konfliktu na B. Wschodzie jest możliwe jedynie przy udziale wszystkich zainteresowanych stron. Odrzuca stanowczo wszelkie separatystyczne rozwiązania. Jedynie całkowita rezygnacja z separatystycznej polityki może odblokować wysiłki na rzecz całościowego uregulowania konfliktu. Naszym zadaniem powinno być przeciwstawienie się wszelkim próbom wciągnięcia ONZ do akceptacji i realizacji separatystycznego traktatu egipsko-izraelskiego. ZSRR sprzeciwia się użyciu w jakiegokolwiek formie DSZ ONZ do realizacji traktatu. Jedynie Rada Bezpieczeństwa jest władna zmienić ich mandat i rozmieszczenie. Nie oznacza to jednak, że ZSRR wypowiada się za likwidacją DSZ. Z wielką ostrożnością podchodzą do propozycji niektórych krajów arabskich zwołania sesji ZO ONZ w sprawie konfliktu bliskowschodniego.

Poruszając niektóre aktualne problemy stosunków dwustronnych Tow. Malców podkreślił, że kierownictwo radzieckie przywiązuje wielką wagę do dalszego dynamicznego rozwoju współpracy, zwłaszcza do realizacji ustaleń, podjętych w czasie rozmów Tow. E. Gierka i Tow. L. Breżniewa.

B. wysoko oceniają treści polityczne i artystyczne "Dni kultury polskiej" w ZSRR. W działalności polityczno - propagandowej w ramach obchodów 35-lecia PRL zamierzają eksponować przede wszystkim osiągnięcia społeczno - gospodarcze Polski Ludowej, w mniejszym zaś stopniu nawiązywać do 40-lecia wybuchu II wojny światowej, które jest rocznicą o zgoła odmiennym charakterze.

W. Malcew podkreślił również wielkie znaczenie współdziałania Polski z ZSRR w ramach Układu Warszawskiego, pełną zbieżność celów i zadań, jakie sobie stawiamy. Wyraził opinię, że obecny rozwój sytuacji międzynarodowej, pojawienie się wielu nowych przeszkód na drodze do kontynuacji procesu odprężenia wymaga jeszcze ścisłej zwratości i jedności działania wszystkich bratnich państw.

Ponadto omówiliśmy z Tow. Malcewem szereg konkretnych spraw dotyczących m.in. stanu realizacji planu konsultacji MSZ PRL i ZSRR, kwestię dalszych prac nad sfinalizowaniem umowy celnej, wymieniliśmy informacje o działalności Konsulatów Generalnych PRL w ZSRR i radzieckich w naszym kraju.

/-/E. Wojtaszek